

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 decembrie

Seria I, Anul XXXI, Nr. 6 (363), 2023

Revista *Vestitorul* urează, cu prilejul Sfintei Sărbători a
Nașterii Domnului nostru Isus Cristos,
tuturor colaboratorilor, cititorilor și credincioșilor
Sărbători Fericite și La Mulți Ani!

*Scrisoare Pastorală***Sărbătoarea Nașterii Domnului
2023**

”Nu vă temeți, astăzi vi s-a născut un Mântuitor,
Cristos, Domnul.”
(Lc 2 10-11)

Dragi credincioși,

Aproape a devenit un fapt obișnuit pentru noi credincioșii creștini să credem că Dumnezeu este departe, distant și abstract, chiar de neatins. Dar să ne aducem aminte cum Îngerul Domnului le spune păstorilor și ne spune și nouă: *”Nu vă temeți, veți găsi un prunc înfășat în scutece și culcat într-o iesle”* (Lc. 2, 12); el vestește, așadar, păstorilor că Domnul este aproape, în peștera din Bethleem, să nu se teamă de acel prunc; îi asigură pe păstori și ne dă și nouă o bucurie nespusă, anume că Mântuitorul ne așteaptă. El este acolo, fără îndoială, dar este și aici, prezent pe altare și prezent în sufletele noastre. Ne așteaptă și din această binecuvântată pricină putem spune cu toată tăria iubirii: Domnul este cu noi! Mai devreme sau mai târziu se întâmplă ceva în viață care ne face să-i simțim prezența. Trebuie doar să avem răbdare și ochi să vedem

și minte să înțelegem: Domnul vine! Domnul ne cheamă! Domnul ne încurajează!

Creștinul care l-a descoperit pe Dumnezeu, trăiește cu Domnul și speră în mântuire. Dar *”creștinul are și o mare responsabilitate care depinde de ceea ce face în fiecare zi. Urmându-L pe Cristos, creștinul nu este niciodată singur, el este puternic în Cuvântul pe care îl aude în conștiința sa. De fapt, creștinul reușește, în haosul timpului care îl învăluie, să trăiască, să asculte glasul lui Dumnezeu, care ne încurajează mereu, ne consolează și ne întreține speranța”* (Papa Francisc, *La paura come dono*, p. 20). Cel *”culcat într-o iesle”* este pentru creștin *”Cale, Adevăr și Viață!”*

Între noi și Pruncul din iesle trebuie să creăm o legătură de iubire și un raport de încredere pentru că a venit Mântuitorul nostru. Această legătură o realizăm prin rugăciune, prin care îi cerem să rămână cu noi și în mijlocul nostru. Pentru că El, Domnul, este cel care ne poate ajuta să trecem prin furtunile vieții, să înfruntăm toate dificultățile, rămânând pururea cu noi. *”Iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului”* (Mt 28, 19): aceasta este credința noastră! Hristos s-a născut, *”nu vă temeți!”* În El biruim temerile și frica în fața necunoscutului. *”Urmarea lui Cristos, spune Sfântul Părinte, Papa Francisc, ne permite să pornim pe drumul care face ca dragostea să locuiască în noi: pentru că numai iubirea umple golurile, vindecă rănilor, însănătoșește relațiile. Doar dragostea lui Dumnezeu dă încredere, aduce pace în suflet, redă curajul și ne transformă viața în speranță”*.

Dragi credincioși,

”Bucuria Evangheliei umple inimile și viețile celor care îl întâlnesc pe Isus. Cei care se lasă mântuiți de El sunt eliberați de păcat, de tristețe, de goliciune interioară și de izolare” (EG, 1). În această bucurie a Evangheliei am retrăit și am comemorat cei 75 de ani de când Biserica noastră a

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Maria-Mirela Filimon, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiş.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it;
Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin ”Sfânta Tereza”

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

fost scoasă în afara legii. În această evanghelică bucurie ne-am adus aminte pătimirile și suferința prin care au trecut credincioșii și episcopii noștri, preoții și familiile lor, călugării și călugărițele. Domnul cel din ieslea sfântă a transformat, prin curgerea timpului, totul în bucurie și *i-a eliberat de păcat, de tristețe, de goliciune interioară și de izolare*. Precum păstorii, în urmă cu 75 de ani, ai noștri dragi au auzit glasul îngerului: *"Nu vă temeți!"*.

Din acel an, 1948, și pentru încă 40 de ani, s-a decretat că pentru preoții și credincioșii noștri nu mai era loc în biserici. Precum pentru Iosif și Maria, care au fost alungați din cetatea lui David, martirii și mărturisitorii noștri au pribegit și s-au rugat prin închisori, prin lagăre și la canal. Pruncii lor au fost hăituiți și alungați din școli, călugărițele și călugării au fost scoși din mănăstiri, dar în inimile și viața lor, chiar în momentele de disperare, l-au întâlnit pe Isus. Era și atunci vremea colindelor! *"A venit și-aici Crăciunul să ne mângâie surghiunul ... Maica Domnului Curată ad-o veste minunată!"* (Radu Gyr, *Colind*). În acele condiții au început să-și transforme casele și celulele din pușcării în locuri de rugăciune unde să-l primească pe Domnul. Împreună cu magii de la răsărit credincioșii, preoții și episcopii noștri au adus pruncului Isus darurile sacrificiului prin toate pușcăriile României. În sufletul lor a rămas ecoul mesajului îngerului: *"Nu vă temeți, vi s-a născut un Mântuitor"*. Pe Cristos Domnul l-au iubit cu convingerea că *"doar dragostea lui Dumnezeu dă încredere, aduce pace în suflet, redă curajul și transformă viața în speranță"* (Papa Francisc). Cu toții însă au rămas liberi în conștiință și au biruit în viață prin același Cristos Domnul!

Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu au fost prezenți la apelul de dimineață al zilei celei fără de sfârșit, la care Papa Francisc, în mod spiritual, pe Câmpia Libertății de la Blaj, i-a chemat pe nume, pe ei, care, în acea

perioadă de tristă amintire a regimului ateu și dictatorial, au trecut prin temnițe, prin persecuții și prin suferințe până la jertfa supremă. Toți aceștia sunt prezenți la apel, încolonați și senini, în *"haine albe și strălucitoare"* (cf. Mt 17, 2); cu toții ne lăsă un testament: *"Să nu ne răzbunați!"* (Mircea Vulcănescu). Pentru aceasta, Papa Francisc, în numele întregii lumi catolice, le-a recunoscut sacrificiul și i-a ridicat la cinstea altarelor, confirmând faptul că, dincolo de suferință se află *"Bucuria care s-a născut într-o iesle"*, uitată de lume.

Dragii mei,

Trăim și azi vremuri istorice împovărate de păcat și încărcate de har, chiar dacă omenirea *"a încercat de multe ori să rezolve conflictele cu propriile forțe. Acum este timpul și ar trebui să avem curajul să spunem, tot împreună cu Papa Francisc: Doamne, ajută-ne! Dă-ne pacea Ta, învață-ne să trăim în pace, călăuzește pașii omenirii spre pace!"* În acest context, și tocmai de aceea, vă îndemn împreună cu îngerul: *"Nu vă temeți, vi s-a născut un Mântuitor!"* Aveți curajul bucuriei și al rugăciunii!

Ne-au numărat și în acest an, precum în urmă cu 2000 de ani, și ne-au găsit tot mai puțini, dar nu uitați că cei 12 ucenici, în *"dragostea adevărată pentru Domnul și în legătura strânsă cu El"*, au schimbat lumea! Rămâneți tari în credință precum sfinții, *"sfinții închisorilor"*, și *"aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare-aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința. Isus Cristos, ieri și astăzi și în veci, este Același!"* (Evr. 13,7-8).

Vă doresc să aveți parte de Sărbători frumoase, pline de haruri și binecuvântări de la Domnul!

Iar anul care vine să fie trăit spre mai mare mărirea lui Dumnezeu!

† Virgil BERCEA
Episcop

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Ce loc are tăcerea în zilele mele?

10.12.2023

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În această a doua duminică din Advent, Evanghelia ne vorbește despre Ioan Botezătorul, precursorul lui Isus (cf. Marcu 1,1-8), și ni-l descrie ca „glasul unuia care strigă în deșert” (v. 3). Deșertul, loc gol, unde nu se comunică, și glasul, mijloc pentru a vorbi, par două imagini contradictorii, dar în Botezătorul se unesc.

Deșertul. Ioan predică acolo, pe lângă râul Iordan, aproape de punctul în care poporul său, cu multe secole înainte, a intrat în Țara Promisă (cf. Iosue 3,1-17). Făcând astfel, este ca și cum ar spune: pentru a-l asculta pe Dumnezeu trebuie să ne întoarcem în locul în care timp de 40 de ani el a însoțit, a protejat și a educat poporul său, în deșert. El este locul tăcerii și al esențialității, unde nu ne putem permite să pierdem vremea în lucruri inutile, ci trebuie să ne concentrăm pe ceea ce este indispensabil pentru a trăi.

Și aceasta este o amintire mereu actuală: pentru a înainta pe drumul vieții este necesar să ne despuim de acel „mai mult”, pentru că a trăi bine nu înseamnă a ne umple cu lucruri inutile, ci a ne elibera de ceea ce este superfluu, pentru a săpa în adâncul nostru, pentru a percepe ceea ce este cu adevărat important în fața lui Dumnezeu. Numai dacă, prin tăcere și rugăciune, îi facem spațiu lui Isus, care este Cuvântul Tatălui, vom ști să ne eliberăm de poluarea cuvintelor zadarnice și a bârfelor. Tăcerea și sobrietatea – în cuvinte, în folosirea lucrurilor, a mass-media și a social – nu sunt numai „floricele” sau virtuți, sunt elemente esențiale ale vieții creștine.

Și ajungem la a doua imagine, glasul. El este instrumentul cu care manifestăm ceea ce gândim și purtăm în inimă. Așadar, înțelegem că este foarte legat cu tăcerea, pentru că exprimă ceea ce maturează înăuntru, din ascultarea a ceea ce sugerează Duhul. Fraților și surorilor, dacă nu știm să tăcem, este greu să avem ceva bun de zis; în timp ce, cu cât este mai atentă tăcerea, cu atât mai puternic este cuvântul. În Ioan Botezătorul acel glas este legat cu genuinul experienței sale și cu limpezimea inimii sale.

Putem să ne întrebăm: Ce loc are tăcerea în zilele mele? Este o tăcere goală, eventual oprimentă, sau un spațiu de ascultare, de rugăciune, unde să păstrăm inima? Viața mea este sobră sau plină de lucruri superflue? Chiar dacă înseamnă a merge împotriva curentului, să valorizăm tăcerea, sobrietate și ascultarea. Maria, Fecioară a tăcerii, să ne ajute să iubim deșertul, pentru a deveni glasul credibil care îl vestește pe Fiul său care vine.

Iubiți frați și surori!

În urmă cu 75 de ani, la 10 decembrie 1948, era semnată Declarația Universală a Drepturilor Umane. Ea este ca o cale măiastră, pe care au fost făcuți mulți pași înainte, dar mai lipsesc încă atâția, și uneori, din păcate, se întoarce. Angajarea pentru drepturile umane nu este terminată niciodată! În această privință, sunt aproape de toți cei care, fără proclamații, în viața concretă de fiecare zi, luptă și plătesc personal pentru a apăra drepturile celui care nu contează. Mă bucur pentru eliberarea unui număr semnificativ de prizonieri armeni și azeri. Privesc cu mare speranță la acest semn pozitiv pentru relațiile dintre Armenia și Azerbaidjan, pentru pacea în Caucazul de Sud, și încurajez părțile și liderii lor să încheie cât mai devreme Tratatul de pace.

Peste câteva zile se vor încheia lucrările de la COP28 despre climă, în desfășurare la Dubai. Vă cer să ne rugăm ca să se ajungă la rezultate bune pentru îngrijirea casei noastre comune și pentru protejarea populațiilor. Și să continuăm să ne rugăm pentru populațiile care suferă din cauza războiului. Mergem spre Crăciun: Vom fi capabili, cu ajutorul lui Dumnezeu, să facem pași concreți de pace? Nu este ușor, știm aceasta. Anumite conflicte au rădăcini istorice profunde. Dar avem și mărturia bărbaților și a femeilor care au lucrat cu înțelepciune și răbdare pentru conviețuirea pașnică. Să se urmeze exemplul lor! Să se facă orice angajare pentru a înfrunța și a înlătura cauzele conflictelor. Și între timp – cu privire la drepturile umane – să se protejeze civilii, spitalele, locurile de cult, să fie eliberați ostajii și să fie garantate ajutoarele umanitare. Să nu uităm martirizata Ucraina, Palestina, Israelul.

Asigur rugăciunea mea și pentru victimele incendiului petrecut în urmă cu două zile în spitalul din Tivoli. Vă salut cu afect pe voi toți, romani și pelerini din Italia și din alte părți ale lumii, îndeosebi credincioșii din San Nicola Manfredi, scoutiștii adulți din Scafati și grupurile de tineri din Nevoli, Gerenzano și Rovigo. Urez tuturor duminică frumoasă. Și vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

www.catholica.ro

Ip. Andrei ALEXA

Ieslea de Crăciun - o Evanghelie vie

În fiecare an urmărim cu foarte mare atenție relatarea Sfântului Evanghelist Luca despre Nașterea Domnului nostru Isus Cristos. Atmosfera și intimitatea evenimentului ne copleșesc profund, făcându-ne să ne simțim cu ușurință transpuși în lumea păstorilor și a îngerilor și să continuăm să sperăm că miracolul care duce la Adevăr poate să devină realitate și în viața noastră.

Sfântul Augustin spunea: „Vrei să înțelegi sublimitatea lui Dumnezeu? Înțelege mai întâi umilința lui Dumnezeu. Fă bine și umilește-te pentru binele tău, căci Dumnezeu s-a umilit nu pentru sine, ci pentru tine. Înțelege, așadar, umilința lui Cristos, învață să fii umil și nu te mândri.” Simplitatea ieslei în care s-a născut Isus devine un mod de exprimare a unei lumi reale, în care neajunsurile și răutățile de tot felul își găsesc ușor un lăcaș permanent, chiar și în imediata noastră apropiere.

În anul 423 începea să prindă contur, pentru prima dată, scena Nașterii Domnului, în interiorul prestigioasei Bazilici Santa Maria Maggiore, situată în inima Romei. Această scenă deosebită a fost sărbătorită prin construcția unei capele speciale, care a fost înălțată pentru a adăposti acest loc sacru al Nașterii. Sub îndrumarea dedicată a Papei Sixt al III-lea, construcția acestei capele a devenit un act devoțional profund, căci Papa își dorea cu ardoare să creeze în Roma un sanctuar în care să poată aduce în rugăciune peisajul binecuvântat al Betleemului. Acest demers a avut un scop clar: recrearea cu fidelitate a momentului unic al Nașterii lui Isus, oferind credincioșilor posibilitatea de a experimenta chiar în inima Romei spiritualitatea și emoțiile aduse de acest eveniment sacru.

Povestea Sfântului Francisc de Assisi datează dintr-o seară de Crăciun, care a avut loc cu mai bine de opt secole în urmă, într-un mic oraș numit Greccio. Sfântul Francisc de Assisi a îmbrățișat o idee îndrăzneată, pentru că dorea să aducă mai aproape de oameni minunea Nașterii Domnului. Inspirat de simplitatea și liniștea peisajului, ce îi amintea de Betleem, Francisc a decis să aducă atmosfera minunată a primului Crăciun în mijlocul oamenilor. A ales cu grijă un loc special dintr-o peșteră de lângă oraș, iar apoi a început să pună în aplicare un plan simplu, dar profund. Cu ajutorul unui bou și al unui măgar, împrumutat de un fermier local, a creat o scenă autentică, o iesle. Altarul improvizat, care a fost amenajat într-o nișă din stâncă, a devenit locul unde speranța Nașterii a început să prindă contur. În acea noapte strălucitoare, Francisc, un om plin de dragoste și evlavie, a îmbrățișat cu afecțiune o statuie cu Isus, onorând misterul Nașterii cu o adâncă reverență.

Papa Benedict al XVI-lea, în omilia sa din Liturgia de la miezul nopții din anul 2006, a predicat: „Semnul lui Dumnezeu este simplitatea. Semnul lui Dumnezeu este pruncul. Semnul lui Dumnezeu este că El se face mic

pentru noi. Așa domnește El. El nu vine cu putere și splendoare exterioară. El vine ca un copil – fără apărare, având nevoie de ajutorul nostru. El nu vrea să ne copleșească cu puterea Sa. El ne îndepărtează frica de măreția Sa. El ne cere dragostea. Așa, El Se face pe Sine un copil. El nu vrea altceva de la noi decât iubirea noastră, prin care învățăm spontan să intrăm în sentimentele, gândurile și voința Lui. Învățăm să trăim cu El și să practicăm cu El acea smerenie a renunțării care aparține însăși esenței iubirii. Dumnezeu S-a făcut pe Sine mic, astfel încât să-L putem înțelege, să-L primim și să-L iubim.”

Dacă ne-am simplifica viețile și am deveni ca niște copii mici, atunci și noi am putea ține Pruncul Isus în inimile noastre în fiecare Crăciun. Este o amintire vizibilă a acelei nopți în care s-a născut Mântuitorul nostru. Vedem micul Prunc din Betleem, care a venit să ne salveze de păcat. Mai mult decât atât, nu trebuie să uităm că lemnul ieslei care L-a ținut atât de sigur va fi într-o zi înlocuit de lemnul crucii. Brațele sale întinse pentru a-și îmbrățișa propria Mamă, pe Sfântul Iosif, pe păstori și magi, erau aceleași brațe care vor fi întinse pe cruce pentru a îmbrățișa pe oricine caută iertare și o viață nouă.

La un an după evenimentul oficializat de către Sfântul Francisc, la 14 Septembrie 1224, de sărbătoarea Sfintei Cruci, Sfântul Francisc a primit stigmatetele, primul sfânt cunoscut pentru acest privilegiu. Cel care l-a ținut pe pruncul Isus cu o dragoste atât de tandră i-a purtat și rănilor.

Papa Francisc ne invită să recreem acasă această iesle, care este o Evanghelie vie pentru că „duce Evanghelia acolo unde trăim: în casă, la școală, la locul de muncă și de întâlnire, în spitale, în penitenciare și în piețe. Și acolo unde trăim, ne amintește de un lucru esențial: Dumnezeu nu a rămas invizibil în cer, ci a venit pe pământ, s-a făcut om, s-a făcut copil.” A face ieslea înseamnă a-l redescoperi pe Dumnezeu real, concret, viu și palpitant. Dumnezeu nu este un stăpân distant sau un judecător detașat, ci iubire smerită, care a coborât până la noi.

Începând cu solemnitatea acestui Crăciun, să ne deschidem inimile cu același devotament și aceeași căldură pe care Sfântul Francisc de Assisi le-a oferit Pruncului din iesle. Să primim cu bucurie lumina divină în sufletele noastre și să împărtășim iubirea și bună-tatea cu cei din jur. Un Crăciun binecuvântat, în care să simțim prezența lui Isus în fiecare gest de generozitate și în fiecare răsărit de stea!

IOAN DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XLIV) ECOURI ÎNTÂRZIATE

Ne propunem o serie de articole sub titlul „Ecuri întârziate”, deoarece sunt evenimente, întâmplări, situații în viața bisericii, a comunităților, a credincioșilor care îndeamnă la repetarea unor percepții, precum un sunet care se întoarce de la sursa sa. De fapt, suntem adepții celeilalte semnificații de dicționar: „ecourile” propuse de mine au calitatea de „răsunet produs de un eveniment” și mai ales de a „răspândi cuvintele, ideile cuiva”.

În buna înțelegere și bunăvoința cititorului, vom purcede la transmiterea unor „ecouri”. „Ecuri întârziate” deoarece ele nu respectă o succesiune cronologică.

Ecoul VIXI

DECAPAT... SAU NU ... DIN VIAȚA PUBLICĂ

Sursa ecoului: *un interviu acordat de filozoful Mihail Șora, realizatorului TV, Cătălin Șerbănescu*

De fapt, este vorba de o expresie care a declanșat încă o dată, împătımirea subsemnatului de a transfera o informație, o expresie, în prilej de meditație, raportată la persoane, la situații trăite sau auzite. Expresia declanșatoarea fost „Decapat din viața publică...” urmată de un crâmpei din explicația filozofului care a invocat argumentativ, vârsta pensionării.

Urmând necesarul și bunul obicei de scotocire a dicționarelor, am clarificat prin adopție personală-sensurile expresiilor din titlu. Pentru „decapat”, am ales acțiunea de „a decupa”, sau de a „înlătura”, iar pentru viața publică am ales „manifestare de ordin social, politic, cultural în spațiul public”, la care dorim să adăugăm: „manifestări de ordin religios”. La ușa meditației, apar deja câteva întrebări: există și auto-decapaje? Există oare o zonă a vieții publice, unde nu intervin aceste decapaje sau, mă rog, pot să nu apară?

De obicei, apelez la domnul ”Unomo” pentru a-mi furniza amintiri, crâmpeie de viață, întâmplări auzite sau chiar trăite, spre argumentări și răspunsuri necesare.

Schimbând, oarecum registrul obiceiului, vom apela de data aceasta la mai mulți – câteva - doamne și domni „Unomo”, sperând în felul acesta la răspunsuri cât mai apropiate de realitate.

Iată, un domn ”Unomo”, poet, eseist, „intelectual al intelectualilor”, cunoaște după ieșirea la pensie fenomenul de decapare din viața publică, treptat, an după an, până la o regretabilă retragere în sine. În acest caz, chiar dacă decaparea a fost declanșată de factorul extern, pensionarea, s-a adâncit printr-o neașteptată și ascunsă auto-decapare, recunoscută și asumată, de altfel, de acest domn ”Unomo”. Pentru acesta, viața publică a însemnat manifestarea de ordin cultural și într-o oarecare măsură de ordin social, în spațiul public al urbei. Viața publică pentru acesta nu a însemnat, aproape niciodată manifestări de ordin religios, Biserica nefiind un spațiu frecventat de el.

Tot o auto-decapare din viața publică a trăit-o și un alt domn ”Unomo”, specialist de prim rang în științe

și practici tehnice, dar și un om de cultură. Sub povara presiunii exercitate de spațiul public din domeniul profesional, hotărâște retragerea într-o auto-decapare asumată. Preocupările sale culturale au fost cât se poate de culturale, manifestate doar în spațiul privat. Rămas fără viață publică, încercat de mari probleme familiale, găsește un dumnezeiesc refugiu. În locul vieții publice, laice, cunoaște binecuvântata viață publică religioasă, integrându-se în comunitatea greco-catolică din Beiuș.

O poveste de viață, argumentativă în cazul de față, este cea a unei doamne ”Unomo”, care a reușit să trăiască în fericită împreună în viața publică laică și viața publică religioasă, prin manifestarea credincioșeniei în participare sistematică la Sfintele Liturghii, diferitele devoțiuni și la activitățile unor asociații religioase (*Reuniunea Mariană*, cateheze, corul bisericesc). Pentru această doamnă ”Unomo”, decapajul din viața publică laică a fost depășit cu ușurință.

Întors la domnul ”Unomo” despre care s-a făcut vorbire și în alte articole, vom întocmi două portrete: omul care trăiește participarea concretă activă, persuasivă în cele două zone ale vieții, pe de o parte în viața publică și pe de altă parte în viața religioasă.

Primul portret include: didactică inovatoare (metodologii, manuale școlare, educație ecologică, etc.); prezența pe parcursul a 40 de ani în viața publică culturală (reviste școlare, jurnalism, publicistică literară, etc.); participant activ în evoluția administrativă și civică.

Al doilea portret: credincioșenie practică prin participare la Sfintele Liturghii, participare la activitățile unor asociații religioase (*AGRU, Reuniunea Mariană*, corul bisericesc), publicistică religioasă, conferințe catehetice, implicarea în probleme de organizare ca membru al Consiliului bisericesc.

Concluzia acestui domn ”Unomo” cu privire la fenomenul decapării din viața publică, este categorică și imperativă: nu a simțit acest fenomen pentru că nu și-a permis să-l trăiască.

La finalul acestui eseu îndrăznim să formulăm câteva păreri care se doresc a fi concluzionare.

Termenul „decapare din viața publică” este profund potrivit, mai ales dacă ne gândim la semnificația de dicționar: decapare = decupare, ori decapare = „înlă-

Reuniunea Mariană „Neprihănită Zămislire” în zi de hram

„Cu toții căutăm Împărăția Lui Dumnezeu și sperăm să dobândim această Împărăție prin rugăciune, prin jertfele bune și prin tot ceea ce facem bine aici pe Pământ”: a spus Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, la Sfânta Liturghie celebrată sâmbătă, 9 decembrie a.c., cu prilejul sărbătorii **Neprihănitei Zămisliri**, hram al „Reuniunii Mariane” de la Parohia I – Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea. A fost prilej de sărbătoare pentru toți marianiștii din Eparhia de Oradea, pentru preoții slujitori ai Catedralei Greco-Catolice și pentru toți credincioșii care îl au aproape pe ierarhul lor, PSS Virgil Bercea, sfințit preot în clandestinitate de ÎPS Alexandru Todea în urmă cu 41 de ani (pe 9 decembrie 1982). La Sfânta Liturghie arhierescă și-au depus adeziunea la Reuniunea Mariană orădeană **patru noi membri**, iar două persoane au primit eșarfa asociației, primind binecuvântarea păstorului locului. În același cadru festiv, *Reuniunea Mariană Eparhială* i-a oferit Preasfințitului Virgil un buchet spiritual, de ziua de naștere și a consacării într-o preoție.

Preasfinția Sa Virgil le-a dat binecuvântarea noilor membri care au depus promisiunea de adeziune și celor două persoane primite în asociație, odată cu schimbarea domiciliului la Oradea. În semn simbolic, Reuniunea Mariană de la Catedrala „Sf. Nicolae” din Oradea i-a oferit Sfintei Fecioare un buchet imaculat de crini, iar episcopului, prin pictorul Eugenia Drăgoi, „Flacăra mereu aprinsă”, reprezentarea unui înger păzitor.

După Sfânta Liturghie, pr. Traian Dobrată, asistent spiritual eparhial al Reuniunii Mariane, a ținut un cuvânt despre dogma Neprihănitei Zămisliri, arătând cum sărbătoarea Neprihănitei Zămisliri „este o aducere de mulțumire Lui Dumnezeu pentru marile lucruri pe care le-a făcut pentru Maria și le face pentru noi.

Ziua de sărbătoare a continuat cu un moment de comuniune în care doamna Luminița Tomi și Mariana Diaconu, mutate recent din Cluj-Napoca, respectiv București, și-au exprimat bucuria de a o sluji pe Sfânta

Fecioară Maria în mijlocul Reuniunii Mariane „Neprihănită Zămislire” din Oradea, mulțumind pentru oportunitatea de a-și continua aici misiunea. Cu aceeași ocazie, doamna Marinela Diaconu a fost numită secretar al Reuniunii Mariane Eparhiale.

Toți cei prezenți au primit din partea doamnei Maria-Mirela Filimon, președinte al Reuniunii Mariane Eparhiale, cartea deosebită scrisă de scrisă de Sf. Ludovic Maria Grignon de Montfort, de „Consacrare la Preasfânta Fecioară Maria”.

„Să ne adunăm și să slujim împreună, căci doar împreună putem fi cu adevărat oastea sub steagul Mariei, căruia ne încredințăm să creștem uniți!” este dorința actuală a președintei Reuniunii Mariane, care inspiră întreaga activitate a marianiștilor orădeni, cărora ne alăturăm să îl încredințăm Preasfintei Fecioare pe păstorul Eparhiei de Oradea. Întru mulți ani, Preasfințite Părinte!

**Biroul de Presă EGCO
Mihaela CABA-MADARASI**

(urmare din pag. 6)

turarea unui strat subțire de la suprafață”. Putem spune, că prin „decupare” din viața publică a unui om, rămâne un loc gol, ce trebuie umplut după amprenta lăsată. Și mai spunem, că la pensionare se îndepărtează stratul de suprafață, - prezența fizică - rămânând baza, adică valo-

rea așternută temeinic, care „așteaptă” noul strat valoric.

Decaparea din viața publică laică, se petrece mai devreme sau mai târziu, la toți oamenii.

În viața publică religioasă nu există pericolul decapării, această stare de viață, oprindu-se numai odată cu trecerea la cele veșnice.

Mesajul PF Cardinal Lucian din cadrul conferinței „170 de ani de existență a Mitropoliei de Alba Iulia și Făgăraș”

**Preasfințiiile Voastre,
Distinși reprezentanți ai autorităților civile,
Preacucernici Părinți,
Onorați invitați,**

La 26 noiembrie se vor împlini 170 de ani de existență a Mitropoliei de Alba Iulia și Făgăraș. Vă mulțumesc tuturor pentru faptul că ați acceptat invitația de a fi alături de noi la acest eveniment jubiliar, care este dedicat unui moment istoric ce a marcat viața și dezvoltarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. Evocarea înaintașilor care au trudit la propășirea spirituală a neamului și a Bisericii reprezintă o datorie sufletească, la a cărei îndeplinire ne îndeamnă conștiința și cuvintele Sfintei Scripturi: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința. Isus Cristos, ieri și azi și în veci, este același” (Evr. 13,7-8).

Privind retrospectiv la împrejurările istorice ale epocii, descoperim modul în care Providența lui Dumnezeu a lucrat prin clerici și laici, prin autorități bisericești și de stat, în vederea înfăptuirii unui proiect care le oferea greco-catolicilor români o conducere unitară și o deplină autonomie în raport cu ierarhia romano-catolică din Ungaria. Se împlinea, astfel, vechea dorință a românilor uniți de a avea propria organizare bisericească, în consonanță cu Mitropolia de odinioară de la Alba Iulia, ai cărei mitropoliți, Teofil și Atanasie, împreună cu Sinoadele pe care le-au prezidat, și-au declarat, în anii 1697-1700, comuniunea cu Sfânta Biserică a Romei. Dezideratul reînființării Mitropoliei se regăsește, de asemenea, în activitatea episcopilor Inochentie Micu Klein, Petru Pavel Aron și Grigore Maior. Corifeii Școlii Ardelene au susținut proiectul, oferindu-i bazele și argumentele istorice, iar generația zbcucimatului an 1848 l-a reafirmat pe Câmpia Libertății.

În 26 noiembrie 1853, Papa Pius al IX-lea a promulgat Bula *Ecclesiam Christi*, prin care Biserica Greco-Catolică primea demnitatea mitropolitană. Episcopia de Făgăraș devenea arhiepiscopie și primea, ca episcopii sufragane, atât Eparhia de Oradea Mare, cât și nou înființatele Eparhii de Lugoj și de Gherla. Din punct de vedere ecleziastic, Mitropolia de Alba Iulia și Făgăraș era subordonată direct Sfântului Scaun Apostolic al Romei, fiind exclusă orice altă dependență jurisdicțională. În felul acesta, decizia împăratului Francisc Iosif I din 12 decembrie 1850 privind reactivarea instituției mitropolitane, era urmată de instituirea canonică din partea Papei Pius al IX-lea, care a înțeles că dezvoltarea Bisericii românilor uniți din Transilvania și lunga sa tradiție pretindeau o demnitate și o structură superioare.

Primul mitropolit, Alexandru Șterca Șuluțiu, s-a adresat preoților și credincioșilor pentru a sublinia marea însemnătate a evenimentului: „Memoria acestui dar mare și a acestor mari binefăcători numai atunci se vor stinge din inima poporului român, când și acesta se va șterge de pe fața pământului [...]. Primește deci iubite Cler și iubită Națiune, binele acesta și dulcile vestiri de bucurie ale restauratei Mitropoliei noastre din Alba-Iulia”.

Papa Pius al IX-lea preciza, în textul Bulei *Ecclesiam Christi*, că fondarea Mitropoliei avea următoarea finalitate: „ad majorem Omnipotentis Dei gloriam, Catholicae Religionis incrementum, nec non spiritualem Romanorum consolationem”. Dacă facem un bilanț al activității Mitropoliei de Alba Iulia și Făgăraș, din 1853 până anul 2005, când Biserica Română Unită cu Roma a fost ridicată la statutul de Arhiepiscopie Majoră, putem constata că și-a atins menirea indicată de Suveranul Pontif.

În primul rând, tot ceea ce Biserica noastră a făcut în Transilvania și, după 1918, în România Mare, a fost motivat de credință și de spiritualitate, urmărind preamărirea lui Dumnezeu cel atotputernic. Acest adevăr și-a găsit deplina confirmare în anii prigoanei comuniste, când Biserica Greco-Catolică a primit cununa martiriului tocmai pentru mărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor, așa cum mărturisea Fericitul Cardinal Iuliu Hossu, în Testamentul său spiritual: „În ceasul mare al încercării Bisericii noastre scumpe în țara robită, în mijlocul poporului înlănțuit, într-o lume biciuită de puterile dezlănțuite ale întunericului, episcopatul Bisericii române unite a străbătut pe această cale luminată de Domnul, cu pași statornicități de darul Lui, pe calea Crucii Sale, preamărindu-L până la sfârșit”.

În al doilea rând, a lucrat cu smerenie și fidelitate pentru răspândirea și consolidarea Sfintei Uniri cu Biserica Romei, înțelegând să contribuie la tezaurul catolicității cu bogăția și cu frumusețea propriului pa-

(continuare în pag. 9)

„Ceasul Vinerii Mari”

În prezența Preafericitului Părinte Cardinal Lucian Mureșan și a Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, **miercuri, 29 noiembrie 2023** a avut loc la Blaj un eveniment comemorativ dedicat împlinirii a 75 de ani de la scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite, Greco-Catolice.

La eveniment a participat Excelența Sa Klaus Werner Iohannis, Președintele României, însoțit de Prima Doamnă, Carmen Iohannis, și de Consilierul prezidențial Sergiu Nistor. Au luat parte, totodată, numeroase oficialități județene și locale, precum parlamentari, între care deputatul Silviu Vexler, președintele Federației Comunităților Evreiești din România. Cu acest prilej a fost vizitat Muzeul Curiei Arhiepiscopiei Majore din Blaj, în care pr. Florin Gheorghiu a prezentat Înălților Oaspeți expoziția comemorativă despre momentele dramatice care au culminat în nedreptul Decret 358 din 1 decembrie 1948, prin care Biserica Unită a fost scoasă înafara legii. Ulterior, Președintele României a avut o întâlnire privată cu Episcopii Greco-Catolici în Aula Sinodală.

Începând cu ora 16.45, în Catedrala Arhiepiscopală Majoră „Sfânta Treime” din Blaj a avut loc evenimentul: „*Ceasul Vinerii Mari – 75 de ani de la dezlănțuirea prigoanei împotriva Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică*”.

În cadrul evenimentului comemorativ, au fost omagiate în mod cu totul deosebit figurile luminoase ale Fericitilor Episcopi Martiri Greco-Catolici, care împreună cu ceilalți mărturisitori ai credinței în închiso-

(urmare din pag. 8)

trimoniu liturgic, spiritual și disciplinar. Statutul canonic de mitropolie a creat cadrul potrivit pentru păstrarea și afirmarea identității catolice, răsăritene și românești. Biserica Greco-Catolică a demonstrat cu prisosință că poți fi un bun catolic și, în același timp, un bun român.

În al treilea rând, a urmărit mângâierea și încurajarea spirituală a românilor uniți și neuniți prin rugăciune, dar și prin angajarea permanentă în susținerea drepturilor românilor prin educație și cultură, prin implicare în modernizarea societății. Întemeierea Mitropoliei a impulsionat activitatea pastorală a Bisericii Greco-Catolice, a condus la o adevărată înflorire a instituțiilor sale de învățământ și a așezămintelor culturale. Spiritul Școlii Ardelene a cunoscut o nouă afirmare, formând conștiințele și o elită care a contribuit substanțial la atingerea idealului unității naționale. Dacă dorim să evidențiem această realitate, este suficient să îl amintim pe Iuliu Maniu.

Pentru toate aceste realizări, care ajung la noi, astăzi, sub forma unei moșteniri ce trebuie să fie îngrijită, sporită și transmisă generațiilor viitoare, se cuvine să îi mulțumim lui Dumnezeu cu cuvintele Sfântului Pavel: „Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos, Cel ce, întru Cristos, ne-a binecu-

rire comuniste, au lăsat poporului român o pildă eroică de demnitate, libertate și verticalitate morală. În acest sens, a fost prezentat un fragment din Scrisoarea Pastorală a Fericitului Episcop Martir Ioan Suci, în lectura Diac. Prof. Ion Buzăși. „Pentru Biserica Română Unită acum este ceasul Vinerii Mari. Acum, iubiți credincioși, ne arătăm dacă suntem ai lui Cristos, sau dacă ne ducem cu Iuda vânzătorul. Acum, Domnul Isus, ne dă prilej să fim părtași la suferințele Sale pentru Biserica Sa. Fericțiți sunteți dacă sunteți batjocoriți pentru Sfânta Sa Biserică. Preamăriți pe Dumnezeu pentru aceasta!”, sunt cuvintele profetice scrise pe 2 octombrie 1948 de Episcopul Ioan Suci, Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș.

La încheierea evenimentului, în Catedrala Blajului a răsunat Imnul Fericitilor Episcopi martiri, în interpretarea sopranei Antonia Beteag, acompaniată de Camelia, Benedict și Francisc Opreanu.

vântat pe noi, în ceruri, cu toată binecuvântarea duhovnicească” (Ef. 1,3).

Să-L binecuvântăm pe Dumnezeu pentru că a dăruit Bisericii noastre mitropoliți vrednici, care și-au îndeplinit misiunea arhierescă cu dăruire totală și cu sfințenie. Alături de Alexandru Șterca Șuluțiu, strălucesc figurile arhierilor Ioan Vancea, Victor Mihali de Apșa, Vasile Suci, Alexandru Nicolescu și Alexandru Todea, care, prin pilda vieții lor, continuă să ne inspire și să ne călăuzească pașii pe drumul slujirii.

Să profităm de acest moment aniversar pentru a invoca binecuvântarea Domnului nostru Isus Cristos și asupra noastră, rugându-L să ne întărească în credință, să ne aprindă inimile de dragoste și de speranță, pentru a ne îndeplini misiunea în societatea de astăzi!

Să reinnoim, cu toate puterile sufletești, fidelitatea noastră față de Sfântul Părinte Papa Francisc, Succesorul lui Petru pe Scaunul Apostolic al Romei!

Vă mulțumesc!

+ **Cardinal LUCIAN**

Arhiepiscop și Mitropolit al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș

Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

<https://bisericaromanaunita.ro>

Alocuțiunea președintelui României, Klaus Iohannis, cu prilejul rememorării a 75 de ani de la interzicerea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică

**Prefericirea Voastră,
Preasfinții Voastre,
Sfinții Voastre,
Domnilor parlamentari,
Domnule Primar al Municipiului Blaj,
Domnule Președinte al Consiliului Județean Alba,
Domnule Prefect,
Distinși reprezentanți ai autorităților locale,
Stimați invitați,
Doamnelor și domnilor,**

Este emoționant acest eveniment special prin care rememorăm atacul nedrept și nedemn la adresa libertății deconștiință, care s-a întâmplat în urmă cu 75 de ani, prin interzicerea de către regimul comunist a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice. Ca cetățeni ai unei țări care a luptat pentru a-și câștiga democrația, avem datoria de onoare de a nu-i uita pe cei care au deșteptat conștiința de sine a românilor transilvăneni și pe umerii cărora s-a ridicat la 1918 arcul unității noastre naționale. Săvârșirea acestui gest de recunoștință astăzi, în Catedrala Arhiepiscopală Majoră „Sf. Treime”, la mică distanță de locul unde acum 175 de ani românii din Transilvania își proclamau drepturile și libertatea, capătă semnificația unui important și necesar act patriotic și cultural de relevanță națională.

În toamna lui 1948, la un secol de la Marea Adunare Națională de la Blaj, arestarea episcopilor greco-catolici Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie și Tit Liviu Chinezu a constituit un nou pas din strategia comuniștilor de acaparare a puterii, de îndepărtare a poporului român de destinul său european și de amputare a tradițiilor noastre spirituale.

Acest proces de stopare a evoluției democratice a societății românești a început prin instalarea unui guvern nelegitim în martie 1945, a continuat prin falsificarea alegerilor din 1946, prin arestarea opoziției politice și schimbarea regimului constituțional în 1947. Anul 1948 a fost marcat de lichidarea proprietății private și de prigoana declanșată asupra conducerii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și s-a încheiat cu desființarea acesteia.

Persecuția declanșată împotriva Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, deschidea o nouă fază în asaltul comuniștilor asupra valorilor și instituțiilor democratice ale țării: etapa anihilării conștiințelor și a suprimării elitelor României. Scoaterea în afara legii a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică s-a petrecut, supremă umilință, chiar în ziua în care ar fi trebuit să fie onorată contribuția ei la

Marea Unire. Acțiunea comuniștilor calcă în picioare identitatea noastră națională, consfințită prin Constituția democratică interbelică, încă în vigoare la acea dată, care prevedea fără echivoc că „Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune”, iar „Biserica creștină ortodoxă și cea greco-catolică sunt biserici românești”.

Contrar a ceea ce regimul comunist și-ar fi dorit să se întâmple, anii mulți și grei de suferință care au urmat pentru comunitatea greco-catolică din România au constituit un exemplu de jertfă și stăruință în mărturisire a credinței. La beatificarea celor 7 episcopi martiri, pe Câmpia Libertății de la Blaj, Sfântul Părinte Papa Francisc a arătat cum credincioșii greco-catolici din România, prizoniți de un sistem tiranic, însă inspirați și întăriți de sacrificiul episcopilor lor martiri, au continuat „să mărturisescă credința, fără să cedeze și fără să se răzbune”.

**Preafericirea Voastră,
Distinsă audiență,**

Atunci când s-a aflat în domiciliu forțat, evocând arestarea și întemnițarea sa și a celorlalți episcopi greco-catolici, Cardinalul Iuliu Hossu a spus cu înțelepciune: „Istoria nu s-a terminat aici!”. Iar istoria i-a dat dreptate. Luminând multor români calea speranței, rezistența clerului și a credincioșilor greco-catolici în fața persecuțiilor a contribuit la capacitatea întregii noastre societăți de a-și regăsi libertatea, replemorală și puterea credinței.

La 30 decembrie 1989, printr-unul dintre prime-

Reculegeri spirituale la Stâna de Vale

În perioada 24-26 noiembrie a.c. au avut loc, în Cantonul Silvic „Sfânta Maria” din Stâna de Vale, reculegerile spirituale ale membrilor Curiei Episcopale Greco-Catolice de Oradea și a colaboratorilor apropiați ai acesteia. Ocazia a fost prilej de comuniune și redescoperire a acestui loc de referință – Stâna de Vale – stațiune care îl are ca „ctitor modern” pe Fericitul Episcop martir Valeriu Traian Frențiu.

Într-o atmosferă de pace interioară și un cadru feeric de iarnă, dezbaterile catehetice s-au împletit cu plimbări în natură, cu Sfinte Liturghii celebrate la Mănăstirea „Ferițiții Episcopi martiri români greco-catolici” din Stâna de Vale și sfințirea grotei Statuiei Sfintei Fecioare Maria Regină. Aici, întâlnirea cu membrii Reuniunii Mariane din Oradea aflați în pelerinajul condus de neobosita doamnă Mirela Filimon, a făcut ca sentimentul de frățietate, de rugăciune comunitară, să fie și mai profund.

Prezent la invitația părintelui vicar general Mihai Vătămănelu, pr. Mihai Tegzeș, vicar cu pastorația familiei, a condus meditațiile spirituale răspunzând întrebărilor sincere și animate ale membrilor grupului reunit la canton. Pr. Tegzeș ne-a obișnui deja, prin catehezele sale complexe, că poate răspunde la orice întrebare, fie că este din Vechiul sau Noul Testament, astfel încât înțelegerea răspunsurilor și frământărilor spirituale ale fiecărui participant să fie una aprofundată și deplină.

Celebrând Sfintele Liturghii ale zilelor de reculegere, încurajând prin cuvinte calde credincioșii prezenți la Stână de importanța comuniunii și a înțelegerii istoriei Bisericii Române-Unite, mulțumind înaintașilor pentru un loc atât de aproape de Dumnezeu, pr. vicar Mihai Vătămănelu a fost prezența discretă, dar împlinitoare a acestei întâlniri de reculegere spirituală.

Entuziasmați de frumusețea locului, am vizitat cascadele Săritoarea Ieduțului, Iadolina și Vălul Miresei, cu bucuria parcurgerii unei părți din domeniul episcopal de la Stâna de Vale. Ne-am bucurat de această incursiune în natură, rememorând cu o oarecare tristețe cum altădată întreg domeniul de la Stâna de Vale a aparținut Episcopiei Greco-catolice de Oradea.

Întâlnirea s-a încheiat cu gândul că fiecare dintre noi este important în munca dăruită Lui Dumnezeu, aproapelui și comunității. Fiecare pas făcut pentru reabilitarea stațiunii Stâna de Vale este esențial, în contracararea dezastrului înfăptuit în perioada comunistă, când Biserica Unită a fost interzisă, proprietățile i-au fost confiscate, încercându-se ruperea unei tradiții spirituale și culturale care a condus la construirea României moderne. Biserica însă a existat eroic în clandestinitate, iar acum este rolul nostru, al celor din prezent, să reînviem această prețioasă, dar încă insuficient cunoscută, moștenire!

Rodica INDIG

(urmare din pag. 10)

le acte ale Revoluției Române, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică și-a reocupat demn, cu legitimitate, locul binemeritat în rândul cultelor, în viața religioasă a colectivităților și în dialogul interconfesional din țara noastră.

Statul român recunoaște meritele istorice ale Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, suferința și posteritatea luminoasă a martirilor ei. Două acte normative pe care le-am promulgat de curând, legea pentru celebrarea operei și a personalității Cardinalului Iuliu Hossu și legea privind sprijinul bugetar pentru Catedrala Martirilor și Mărturisitorilor din Cluj-Napoca, atestă acest lucru. La 75 de ani de ladeclanșarea prigoanei comuniste, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică își continuă cu sârguință misiunea spirituală, socială și pastorală, ca

și parteneriatul cu autoritățile publice, întru împlinirea binelui comun.

Preafericirea Voastră,
Distinsă audiență,

În aceste vremuri foarte complicate în care ne aflăm, iubirea aproapelui, solidaritatea și armonia socială sunt tezaurul nostru prețios, pe care mă bucur să-l văd întărit prin rugăciune, caritate, respect și dialog interconfesional.

În numele statului român, transmit înalta apreciere Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, contribuțiilor sale la patrimoniul spiritual și la modernitatea țării noastre.

Vă mulțumesc!

Blaj, 29.11.2023

Povestea fără de sfârșit a Nașterii Domnului

Vestitori ai venirii Pruncului Isus pe Pământ au fost cei 72 de copii din Protopopiatul Șimleu Silvaniei care au prezentat duminică, 10 decembrie a.c., în parohia greco-catolică „Sfânta Treime” din Șimleu, sceneta „Ieslea vie”, în cadrul concertului caritabil

„O Veste-am Adus”, organizat de Biroul Pastoral al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, în parteneriat cu *Enjoy Music* Oradea și Protopopiatul Șimleu Silvaniei. O seară memorabilă, care a adus în fața publicului tineri soliști din Protopopiatul de Șimleu – Maria Bobotan, Bogdan Hurban, Maria Sârca, Cristina Borz, Denisa Grosș și Andreea Rus, alături de Ovidiu Lazăr, Roxana Mureșan și Robert Szeredai, de la *Enjoy Music*. Alături de ei, a susținut un extraordinar moment muzical grupul pop-opera „Ad libitum Voices”. La concert au luat parte peste 800 de persoane, printre care s-au aflat: președintele Consiliului Județean Sălaj, Dinu Iancu Sălăjanu, primarul orașului Șimleu, Mihai Cristian Lazăr, doamna Doina Cociș, de la Direcția de Cultură Sălaj, pr. Mihai Vătămănelu, vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, preoți din Protopopiatul de Șimleu, numeroase familii cu copii, enoriași sau apropiați ai parohiei.

„La plinirea vremii, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său să ne învețe ce este iubirea și iertarea, venirea Sa este o binecuvântare pentru noi, oamenii, iar noi să-I urmăm învățăturile și să deslușim înțelesul pildelor Sale.”: au spus tinerii prezentatori Celia Clara Bodea și Octavian Buboiu, în introducerea primului moment al serii, dedicat dramatizării Nașterii Domnului. Copiii au prezentat sceneta „Ieslea vie”, inspirată din tradiția creștină înființată în Italia anulului 1223 de Sf. Francisc de Assisi, coordonată de doamna prof. Florica Bodea. Povestea fără de sfârșit a Nașterii Mântuitorului a fost reprodușă de 72 de copii de diferite confesiuni, printre care 15 îngerăși, 14 fluierași, magi, cărturari, curtea lui Irod, familii sărace.

O piesă care îl reprezintă pe al patrulea mag, Artaban, care ajunge la noul născut în Betleem separat de cei trei magi bine-cunoscuți: Melchior, Baltazar

și Gaspar. Acesta, întâlnind pe drum mai multe familii sărace, le dăruiește din compasiune cele trei pietre prețioase pregătite pentru noul rege la care dorea să ajungă. Urmează scena solemnă de la palatul lui Irod, care evidențiază contrastul acestui loc cu sărăcia ieslei în care se naște Mântuitorul. Al patrulea mag, în care ne regăsim de fapt fiecare dintre noi ajunge la Pruncul Isus spunându-i: «Doamne, am ajuns ultimul și cum mâinile mele sunt goale, te rog iartă-mă!». Artaban, a înțeles de fapt că darurile pe care le-a dat Pruncului sunt cele pe care le-a împărțit familiilor sărace întâlnite pe parcurs.

„Să fim darnici, cu inima deschisă și să împărtășim cu ceilalți!”. Aceasta a fost ideea centrală a piesei potrivit pr. protopop de Șimleu, Nicolae Bodea, gazda reușitului eveniment de Crăciun, remarcat prin bucuria de a fi împreună cu toții, «diferiți, dar nu dezbinați».

„A fost o seară ecumenică, inclusiv cei patru magi, care erau copii de trei confesiuni diferite. Este un lucru frumos că putem să fi împreună. În biserică am avut copii de diferite confesiuni care au participat la piesă. Până la urmă, Nașterea Mântuitorului nu putem să o așteptăm separați, ci doar împreună.”, a încheiat părintele protopop.

Concertul „O Veste-Am adus” a fost unul caritabil, banii obținuți din donațiile libere fiind dedicați proiectului Centrului pentru tineret de la Făget, iar cei obținuți din vânzarea CD-urile grupului „Ad Libitum Voices” unei cauze medicale. Ceea ce i-a inspirat pe organizatori în realizarea întregi seri a fost gândul Sf. Luigi Orione, care spunea „Tinerii sunt soarele sau furtuna zilei de mâine”.

Sărbătoarea hramului Eparhiei Greco-Catolice de Oradea

Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae este an de an sărbătoarea întregii Eparhii Greco-Catolice de Oradea-Mare care, pe 6 decembrie, își sărbătorește patronul spiritual, al cărui hram îl poartă și Catedrala Greco-Catolică din Oradea. Sărbătoarea hramului Catedralei „Sfântul Nicolae” a început în seara zilei de 5 decembrie a.c., prin celebrarea Sfintei Liturghii de părintele vicar general Mihai Vătămănelu, împreună cu un sobor de preoți, urmată de săvârșirea *Vecerniei Mari cu Litie* de pr. protopop de Oradea Gavril Bubo. Credincioșii orădeni au luat parte după aceea la procesiunea cu sfintele moaște ale Sf. Nicolae din Mira Lichiei, pe care le-au putut venera până a doua zi. Tot în ziua premergătoare hramului, a fost celebrat *Acatistul* Sfântului Nicolae, de pr. vicar cu preoții Antoniu Chifor. Toți cei prezenți au participat la finalul zilei la Taina Sfântului Maslu, săvârșită de pr. Ovidiu Duma, paroh al Catedralei „Sfântul Nicolae”, pentru a cere ocrotirea și mijlocirea Sfântului Ierarh Nicolae.

„Îl rugăm pe Sfântul Nicolae să rămână model pentru fiecare dintre noi, în mod cu totul special pentru candidații la preoție din Eparhia de Oradea care sunt legați sufletește de acest mare sfânt!”: a spus Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop de Oradea-Mare, în cadrul Sfintei Liturghii solemne, celebrată pe 6 decembrie a.c. în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, în cadrul căreia **zece studenți teologi** ai Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” din Oradea au fost înveșmântați cu reverenda, **opt seminariști au primit treptele minore**, iar **diaconul Patrik Florentin NAGY** a fost sfințit preot. La Sfânta Liturghie, animată de Corul „Schola Cantorum” al Seminarului (condus de lect. univ. dr. Radu Mureșan), a celebrat un numeros sobor de preoți, din întreaga Eparhie de Oradea și Arhiepiscopia de Alba Iulia și Făgăraș. O sărbătoare emoționantă pentru toți cei prezenți, veniți la ceas de sărbătoare să fie alături de tinerii care și-au încredințat viața Domnului.

Tot pe 6 decembrie a.c., în cadrul Sfintei Liturghii, prin punerea mâinilor PSS Virgil Bercea, diaconul Patrik Florentin NAGY, vice-rector al Seminarului Teologic Greco-Catolic, a fost hirotonit preot: „aceleași cuvinte i le adresez lui, a mai spus PS Virgil – să devină model de umilință, bogat în sărăcie, chip al înfrânării, învățător al blândeții, îndreptar al credinței – căci acesta este preotul, preot în veac după rânduiala lui Melchisedec, Alter Christus!”.

Alături de preotul nou hirotonit, s-au aflat preoții formatori, pr. Anton Cioba, rector al Seminarului Teologic „Sfinții Trei Ierarhi”, pr. vice-rector Alin Vara, familiari, prieteni și credincioși ai parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Odoreu (jud. Satu-Mare), locul de origine al candidatului. Alături a fost și va fi soția sa, pentru care „modelul este același” – a mai spus PS Virgil, căci asemeni femeilor mironosițe, care îndreptându-se spre mormânt s-au întrebat cine le va ridica pia-

tra și l-au întâlnit direct pe Mântuitorul, „foarte adesea soțiile de preot îl întâlnesc direct pe Isus. Atunci, cu adevărat, pot să rămână și ele îndreptare ale credinței, chipuri ale blândeții și învățătoare ale înfrânării.”

La finalul Sfintei Liturghii solemne, pr. Patrick a dat prima binecuvântare ca preot nou hirotonit episcopului care l-a consacrat, preoților prezenți și tuturor celor peste 250 de credincioși prezenți în Catedrala „Sf. Nicolae din Oradea” de sărbătoarea hramului.

Biroul de Presă EGCO

Vocea studenților din Oradea a ajuns la urechile Papei Francisc

Prezența voastră transmite ecoul vocii studenților, a profesorilor diferitelor discipline și a celor care, prin munca cea mai ascunsă, contribuie la bunul mers al instituțiilor voastre formative, al culturilor, al Bisericilor locale, al popoarelor – astfel i-a salutat Papa Francisc pe participanții la Conferința internațională despre Pastorația universitară, organizată de către Dicasterul Vaticanului pentru Cultură și Educație, la Roma, în zilele de 23 și 24 noiembrie 2023.

La finalul lucrărilor, după celebrarea Sfintei Liturghii în Bazilica Sfântul Petru de către Cardinalul José Tolentino de Mendonça, prefect al Dicasterului pentru Cultură și Educație, împreună cu peste 200 de preoți din peste 40 de țări, liturghie la care au participat și cei peste 100 de laici participanți la conferință, întregul grup a fost primit într-o audiență specială de către Papa Francisc care, după ce a adresat tuturor mesajul său, i-a salutată personal pe fiecare.

Tema Conferinței: **Către o viziune poliedrică** a fost dezbătută atât în plen, de către conferențiarilor de seamă ai Bisericii Catolice, atât clerici cât și laici, dar a fost și în centrul discuțiilor pe grupuri care au avut loc spre finalul lucrărilor, având astfel posibilitatea fiecare participant să împărtășească din realizările și provocările întâmpinate în mediul de activitate din care provine. Delegatul Preasfințitului Virgil pentru a participa la acest eveniment a fost Pr. Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic Eparhial din Oradea.

Pentru Sfântul Părinte, figura geometrică a poliedrului este importantă și o folosește de la începutul pontificatului său pentru a scoate în valoare viziunea unei pastorale diferențiate în care fiecare latură este importantă și își păstrează originalitatea, spre deosebire de viziunea sferică, în care fiecare punct este la aceeași distanță de centru. În acest sens, Papa Francisc a încredințat tuturor lucrătorilor pastorali din cadrul universitar trei atitudini pe care să le pună în practică și anume: valorificarea diferențelor, însoțirea tuturor cu grijă și acționarea curajoasă.

În cuvântul de deschidere, Cardinalul Tolentino a vorbit despre lucrările Sinodului despre sinodalitate, subliniind dimensiunea misionară pe care o are acțiunea pastorală atât în universitățile catolice cât și în toate universitățile în care își desfășoară activitatea creștinii catolici. Universitatea trebuie să fie un loc al incluziunii sociale, întrucât aceasta este formată din toți membrii ei, fie profesori, studenți sau personal auxiliar. În același timp este foarte important ca în universitate să se dea mărturie despre felul în care experiența religioasă își aduce aportul la cultură.

Părintele Antonio Spadaro SJ, subsecretarul Dicasterului, a scos în evidență rolul imaginației în acțiunea pastorală. Isus însuși ne învață să facem apel la imaginație. Când le vorbește ucenicilor despre

Împărăția lui Dumnezeu, Isus le solicită imaginația, iar dacă noi nu avem imaginație stingem credința, a spus părintele Spadaro.

În cadrul mesei rotunde au intervenit patru persoane cu specializări diferite: Pr. Bert Daelemnas SJ, arhitect și critic de artă la Universitatea Pontificală Comilas din Spania, Prof. Isabella Guanzini, teolog de la Universitatea Catolică din Linz (Austria), Ivana Pais, sociolog de la Universitatea Catolică Sacro Cuore din Italia și Andrea Riccardi, fondator al Comunității Sant'Egidio. Dezbaterile au avut în centru aspecte cu privire la lumea actuală în care universitatea, ca loc intergenerațional, are o importanță deosebită. Conflictul dintre generații este acum, mai mult ca oricând, o reală provocare, întrucât de cele mai multe ori adulții nu se gândesc la moștenirea pe care o lasă generațiilor tinere iar tinerii găsesc cu greutate la adulți ceea ce caută și răspunsuri la întrebările fundamentale ale vieții. Mai mult decât atât, comunicarea deficitară dintre ssemstudenți și profesori face adesea ca procesul educativ să se desfășoare cu greutate. În acest context s-a adus în discuție îndemnul pe care Papa Francisc l-a făcut recent artiștilor și anume acela de a visa. Modelul pe care îl propune Sfântul Părinte pentru o posibilă împăcare între generații este acela de ascultare a tinerilor artiști deoarece ei sunt profetici și prin modul lor de a vedea lumea pot oferi variante noi și creative de abordat anumite problematice. Îndemnul final și, probabil cel mai important al acestei sesiuni de lucru, a fost acela de a ne întoarce la noi. Dar nu la *noi-ul* de ieri ci la *noi-ul* de azi și de mâine.

Trebuie amintit, la final, cuvântul de recunoștință al Sfântului Părinte față de toți participanții și în mod special salutul pe care îl transmite Papa tuturor studenților, autorităților academice și personalului auxiliar al universităților din care au provenit cei prezenți. I-a asigurat pe toți de rugăciunea sa și a cerut tuturor să nu uite să se roage pentru el.

Exercițiile spirituale pentru tinerii din Eparhia de Oradea

„*Timp pentru a iubi*”, a fost tema exercițiilor spirituale pentru tinerii Eparhiei de Oradea, propuse de Biroul Pastoral al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, care s-au desfășurat în perioada 8-10 decembrie a.c. în Băile „1 Mai”. La inițiativă, au luat parte peste 90 de tineri din întreg teritoriul eparhial, însoțiți de preoți, persoane consacrate și formatori. Meditația exercițiilor spirituale a fost ținută de pr. Francisc Lăcătuș, responsabil al Congregației „Don Orione” din Oradea, hirotonit preot la Roma, în 2018, de Papa Francisc. Cu acest prilej, sâmbătă, 9 decembrie a.c., a dorit să fie prezent în mijlocul tinerilor și PS Virgil, episcop greco-catolic de Oradea, sărbătorit de cei prezenți printr-un buchet spiritual cu prilejul zilei de naștere și a hirotonirii într-un preoție. Reculegerea spirituală, propusă ca pregătire pentru sărbătoarea Nașterii Domnului din acest an, a fost prilej de reflecție asupra adevăratei semnificații a Postului Crăciunului, ocazie de împăcare personală cu Domnul și de reînnoire a misiunii de a fi „discipoli vii ai lui Isus Cristos”.

Invocând la începutul catehezei forța și ajutorul Spiritului Sfânt printr-un moment de rugăciune cu tinerii, pr. Francisc Lăcătuș a vorbit în meditația celei de a doua zile despre acest «Timp pentru a iubi» pornind de la izvorul incomensurabil al Sfintei Scripturi, în mod deosebit de la scrierea apostolului care a simțit atât de aproape iubirea lui Isus Cristos în Cenaclu:

Împăcarea personală și reînnoirea prin spovedanie la harul sfințitor, s-au resimțit în bucuria participării la Sfânta Liturghie de duminică, celebrată în parohia „Nașterii Domnului” din Băile „1 Mai” de pr. Ștefan Madarasi împreună cu preoții participanți. Tinerii L-au primit pe Cristos în Sfânta Euharistie, acesta fiind rezultatul cel mai frumos al inițiativei, descrisă drept exercițiu de a crește și a-L cunoaște pe Dumnezeu într-un „Timp pentru a iubi” petrecut împreună. Mergând acasă cu Lumina și dragostea primită, tinerii au fost invitați să îl ia pe Cristos drept scut împotriva tutu-

ror provocărilor, chemând la rândul lor alți tineri să se bucure de sensul adevărat al iubirii.

De 20 de ani în mijlocul tinerilor, pentru a-i susține și pentru a-i urma, Biroul Pastoral al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, prin pr. Paul Popa și doamna Ramona Dragoș, mulțumește tuturor celor care au răspuns apelului de a fi împreună, de a reflecta împreună asupra aspectelor esențiale ale acestei perioade, care vor avea ecou peste ani în sufletul și viața tinerilor participanți. Au fost alături de alături de ei: pr. Zorel Zima și prof. Carmen Zima din Protopopiatul de Beiuș, pr. Matei Marius și doamna Ramona Matei, sora Loredana și sr. Dorothea, pr. Ciprian Robotin și Fratele Severian din Protopopiatul de Șimleu, pr. Florin Holhoș și doamna Dana Holhoș din Tășnad, pr. Marius Crișan și pr. Marius Ovidiu din Protopopiatul Supur, pr. Giuseppe Ghercă din Protopopiatul de Holod, pr. Alexandru Fiț, îndrumător spiritual al Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, pr. Romulus Avram și pr. Ștefan Madarasi din Protopopiatul de Oradea. Reușita acestei inițiative a fost cu atât mai mare cu cât tocmai tinerii s-au implicat în organizare: Alexandru Cristea (Asociația Ziléos), Andreea Ghercă (ASTRU Oradea) și Darius Somolan (Grupul Allegria de la Mănăstirea Franciscană „Maica Domnului” Oradea).

**Biroul de Presă EGCO
Mihaela CABA-MADARASI**

După un an bun

Raluca, Sebi, Maria, Daria, Lucas, Yanis, Denis, Anastasia, Dominic, Sebastian, Filip, nu sunt nume la întâmplare, ci copiii care frecventează duminică de duminică Sfânta Liturghie din parohia Oșorhei. Creștem, ne rugăm împreună și ne pregătim să-l primim pe Pruncușor în ieslea sufletului nostru. După aproximativ un an de când s-a celebrat prima Sfântă Liturghie greco-catolică am crescut frumos atât în număr cât și în credință. Duminică, 10 decembrie a.c., biserica a fost din nou neîncăpătoare și pentru aceasta îi mulțumim Domnului!

În parohie sunt familii tinere și foarte tinere, iar cele trei botezuri și două cununii celebrate la Oșorhei în ultimul an ne dau speranță pentru viitorul comunității și al Bisericii! Îl rugăm pe ocrotitorul parohiei noas-

tre, Fericitul Episcop martir Ioan Suci, să mijlocească pentru noi, iar Sfânta Fecioară Maria să ne ocrotească familiile.

Mariagrazia ROMAN

Colectă specială

Asociația Caritas Eparhial Oradea a ales ca zi specială a carității noastre comunitare duminica „Samariteanului Milostiv”, zi în care s-a organizat o colectă specială. Tasul din data de 12 noiembrie 2023, duminica „Samariteanul Milostiv”, a fost predat de către **97 parohii** asociației. Astfel, a intrat în casieria asociației suma de **49.132 lei**.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Parohia Aleșd, 2.100 Lei	Parohia Nojorid, 75 Lei
Parohia Ardud, 900 Lei	Parohia Oradea, ”Maica Domnului”, 3.000 Lei
Parohia Ban, 415 Lei	Parohia Oradea, ”Sf. Nicolae”, 2.401 Lei
Parohia Băile Felix, 450 Lei	Parohia Oradea, ”Sf. Treime”, 809 Lei
Parohia Băița, 900 Lei	Parohia Oradea, ”Sf. Anton”, 190 Lei
Parohia Beiuș, 610 Lei	Parohia Oradea, ”Schimbarea la Față”, 800 Lei
Parohia Beliu, 1.436 Lei	Parohia Oradea, Spital ”Sf. Gheorghe”, 734 Lei
Parohia Betfia, 100 Lei	Parohia Oradea, Olosig, ”Sf. Gheorghe”, 200 Lei
Parohia Beznea, 500 Lei	Parohia Oradea, ”Duminica Tuturor Sfinților”, 1.000 Lei
Parohia Bobota, 112 Lei	Parohia Oradea, ”Fericitul Valeriu Traian Frențiu”, 60 Lei
Parohia Bocșa, 415 Lei	Parohia Ortelec, 500 Lei
Parohia Borod, 300 Lei	Parohia Oșorhei, 173 Lei
Parohia Câmpia, 1.080 Lei	Parohia Peceiu, 200 Lei
Parohia Carei ”Sf. Andrei”, 320 Lei	Parohia Petid, 50 Lei
Parohia Carei ”Sf. Anton”, 479 Lei	Parohia Pișcolt, 100 Lei
Parohia Căuaș, 200 Lei	Parohia Plopiș, 2.673 Lei
Parohia Cehei Pustă, 250 Lei	Parohia Pocola, 278 Lei
Parohia Cheț, 530 Lei	Parohia Poiana, 125 Lei
Parohia Chilioara, 650 Lei	Parohia Porț, 350 Lei
Parohia Cosnicu de Jos, 200 Lei	Parohia Prisaca, 250 Lei
Parohia Cosnicu de Sus, 200 Lei	Parohia Salonta, 123 Lei
Parohia Crestur, 600 Lei	Parohia Sâg, 250 Lei
Parohia Delani, 33 Lei	Parohia Sâmbăta, 240 Lei
Parohia Domănești, 500 Lei	Parohia Sârsig, 200 Lei
Parohia Drăgoteni, 100 Lei	Parohia Sălăjeni, 250 Lei
Parohia Dridiu, 500 Lei	Parohia Săuca, 550 Lei
Parohia Galoșpetreu, 200 Lei	Parohia Sânlazăr, 700 Lei
Parohia Ghenci, 200 Lei	Parohia Sânmartin, 50 Lei
Parohia Ghenetea, 300 Lei	Parohia Sântandrei, 900 Lei
Parohia Girișu de Criș, 91 Lei	Parohia Sântandrei II, 161 Lei
Parohia Gruilung, 208 Lei	Parohia Silvaș, 150 Lei
Parohia Haieu, 1.000 Lei	Parohia Sititelec, 100 Lei
Parohia Halmășd, 600 Lei	Parohia Suplacu de Barcău, 100 Lei
Parohia Hereclean, 300 Lei	Parohia Șilindru, 300 Lei
Parohia Hodișel, 200 Lei	Parohia Șimleu Silvaniei, 1.385 Lei
Parohia Holod, 100 Lei	Parohia Ștei, 444 Lei
Parohia Horoatu Crasnei, 745 Lei	Parohia Șumal, 1.638 Lei
Parohia Hotoan, 100 Lei	Parohia Tășnad, 1.200 Lei
Parohia Huseni, 100 Lei	Parohia Uileac de Beiuș, 50 Lei
Parohia Iaz, 600 Lei	Parohia Vadu Crisului, 100 Lei
Parohia Ioaniș, 60 Lei	Parohia Valea lui Mihai, 368 Lei
Parohia Izvoarele, 500 Lei	Parohia Valcău de Jos, 1.330 Lei
Parohia Lucăceni, 155 Lei	Parohia Valcău de Sus, 720 Lei
Parohia Marca, 620 Lei	Parohia Vălanii de Beiuș, 200 Lei
Parohia Marghita, 410 Lei	Parohia Vășad, 88 Lei
Parohia Marin, 153 Lei	Parohia Voivozi, 300 Lei
Parohia Nădar, 21 Lei	Parohia ”Sf. Ap. Petru și Pavel”, Zalău, 944 Lei
Parohia Negru Grădinari, 50 Lei	Parohia ”Sfânta Familie”, Zalău, 1.730 Lei

Ziua Marii Uniri - 1 Decembrie

De Ziua Națională a României, Asociația Caritas Eparhial Oradea a organizat un eveniment alături de doamna Miorița Săteanu - cetățean de onoare al Municipiului Oradea - și împreună cu invitații de seamă: prof. Maria Matei, poet Pascu Heteș, Florica Mera, Florentina Pușcău, eleva Natalia Mendre, Roxana Dumitru și Anton Dumitru – membri în Tabăra "Ceata lui Pițigoi" și Claudia Boda, la Centrul Rezidențial "Casa Frențiu".

Evenimentul a început cu un cuvânt de deschidere din partea asistentului social – Mihaela Corb, urmată apoi de doamna Miorița Săteanu – care a ținut un discurs despre Sfântul Andrei – ocrotitorul României - și despre Ziua Națională a României. „1 Decembrie este Ziua Națională a României, adoptată prin lege după înlăturarea regimului comunist. Din punct de vedere istoric, la 1 Decembrie 1918, Adunarea Națională de la Alba Iulia, constituită din 1228 de delegați și sprijinită de peste 100.000 de români veniți din

toate colțurile Ardealului și Banatului, a adoptat o Rezoluție prin care s-a consfințit unirea tuturor românilor din Transilvania, întreg Banatul (cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre) și Țara Ungurească (Crișana, Sătmar și Maramureș) cu România.”

Profesoara Maria Matei ne-a încântat cu un cântec patriotic, poetul Pascu Heteș ne-a recitat o poezie patriotică din volumele sale de poezii, urmat apoi de eleva Natalia Mendre – membră în Tabăra "Ceata lui Pițigoi" - care a cântat la rândul ei un cântec patriotic dedicat sărbătoririi Zilei de 1 Decembrie. Au urmat recitări de poezii din partea doamnelor de la „Casa Frențiu”: Cacuci Floarea, Mureșan Iuliana, Artin-Demeș Amalia și Ilea Ana.

Doamna Florica Mera ne-a recitat poezii dedicate evenimentelor sfârșitului de an calendaristic, a urmat prezentarea volumului de poezie – rugăciuni *Mesaje Divine*, autor Florentina Pușcău, iar la final a fost oferit câte un volum cu dedicație fiecărui rezident. A urmat încă un rând de poezii recitate de eleva Roxana Dumitru și Anton Dumitru, membri în Tabăra "Ceata lui Pițigoi". Toți beneficiarii "Casei Frențiu" împreună cu invitații s-au luat de mână, au cântat și au dansat Hora Unirii.

La final, invitații au servit un meniul tradițional împreună cu rezidenții centrului.

”La mulți ani, români! La mulți ani, România!”

Mihaela CORB
Asistent social practicant

Copiii dăruiesc copiilor

Miercuri, 29 noiembrie a.c, un grup de elevi de la Școala Gimnazială nr. 1 Roșia, însoțiți de două doamne profesoare, au trecut pragul Centrului After School "Sfântul Martin" Ioaniș. În perioada 20-24 noiembrie 2023, la nivelul Școlii Gimnaziale nr. 1 Roșia, s-a desfășurat Campania socială "Săptămâna legumelor și a fructelor donate", iar în acest interval de timp elevii și profesorii voluntari în cadrul acestei acțiuni au colectat 50 kg legume (cartofi, ceapă, usturoi, morcovi) și 44 kg de fructe (mere, clementine, banane și struguri) care au fost donate Centrului After School "Sfântul Martin" Ioaniș.

Mulțumim, în numele beneficiarilor pentru generozitatea și bunătatea tuturor celor care au donat, pentru implicarea copiilor și a cadrelor didactice!

Corina ANDRAȘ
Coordonator centru

„Biserica noastră ieri, astăzi și în viitor”

„Viața noastră să fie un strigăt continuu către Isus (...) El este Lumina care ne luminează, ne dă lumina din interior ca să vedem... de această Lumină avem fiecare nevoie!”: a spus PSS Virgil Bercea, în a treia duminică a Postului Crăciunului, la Sfânta Liturghie celebrată pe 3 decembrie a.c. în parohia Haieu – Băile „1 Mai”. Împreună cu ierarhul Eparhiei de Oradea, la Sfânta Liturghie au participat pr. protopop de Oradea Gavril Buboi, pr. Ioan Fărcaș, pr. Olimpiu Todorean, pr. Vasile Pâncotan, pr. Ștefan Madarasi, pr. diacon Grațian Guiăș și seminaristul Gheorghe Lazăr. Celebrare a fost animată de corul bisericii, alături de artistul Remus Bondar, enoriaș al acestei parohii. Credincioșilor locului s-au alăturat membrii Reuniunii Mariane din Oradea și Sântandrei, tineri ai ASTRU Oradea, care au dorit să trăiască bucuria de a fi împreună o biserică vie, mereu pe Cale. Aceasta s-a dorit și prin incursiunea în timp, desfășurată după Sfânta Liturghie, cu titlul „Biserica noastră ieri, astăzi și în viitor”, susținută de părințele prof. Ioan Fărcaș din Arhiepiscopia Greco-Catolică de Alba-Iulia și Făgăraș, la 75 de ani de la desființarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Pornind de la Evanghelia duminicală – a vindicării orbului din Ierihon (Ev. Luca 18, 35-43) – episcopul greco-catolic a subliniat în cuvântul de învățătură cum această Evangheliie are legătură strânsă cu fiecare dintre noi, cu omenirea contemporană.

„Isus trece – a trecut atunci, trece și astăzi – trece cu siguranță, în fiecare zi. Doar că orbul din Ierihon are curajul să strige «Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!» – spune ierarhul. De fapt, orbi suntem noi, care avem convingerea că Îl cunoaștem pe Dumnezeu, dar de fapt Îl cunoaștem prea puțin sau suntem foarte departe de El, când ar trebui să Îl vedem și să avem curaj să-I cerem milostivire” – a subliniat PSS Virgil, în cuvântul său.

Cu binecuvântarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, la invitația pr. Ștefan Madarasi, administrator parohial al parohiei greco-catolice din Haieu – Băile „1 Mai”, după celebrarea Sfintei Liturghii arhieresti, pr. prof. Ioan Fărcaș a susținut o cuvântare de suflet despre o temă de actualitate, având ca scop conștientizarea tuturor oamenilor de bunăvoință asupra faptului că Biserica noastră este vie și își desfășoară misiunea în sânul poporului român. Momentul a dorit să marcheze împlinirea a 75 de ani de la desființarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, în 1948, având în centru Cuvântul, iar ochii sufletești îndreptați spre viitor. Inspirată din Scrisoarea Sf. Apostol Pavel către evrei „Isus Cristos, ieri, astăzi și în veci este același”, ținând cont că Biserica este trupul tainic al Lui Cristos, în care El este capul, iar noi mădularele, pr. prof. Fărcaș a considerat că se poate folosi aceeași afirmație și pentru Biserica: „**Biserica noastră ieri, astăzi și în**

viitor”. Structurată în trei părți, incursiunea în timp a cuprins reflecții asupra momentelor istorice marcante, de altfel comemorate recent, făcând trimitere de fiecare dată la documente pontificale sau memorii personale.

În după amiaza aceleiași zile de 3 decembrie a.c., credincioși din Oradea, Băile „1 Mai”, dar și oaspeți din Sibiu sau alte părți ale țării, s-au bucurat de Concertul de colinde și cântece patriotice susținut în Căminul Cultural din Băile „1 Mai” cu prilejul sărbătorii Crăciunului și a recentei Zile Naționale a României. Evenimentul, organizat de parohia greco-catolică Haieu – Băile „1 Mai”, în colaborare cu Episcopia Greco-Catolică de Oradea și Primăria Comunei Sânmartin, a adus în stațiunea din imediata apropiere a Oradei interpreți cu precum: Veta Biriș, Mariana Anghel, Adriana Anghel și Remus Bondar.

Și cum Crăciunul fără caritate este lipsit de sens, în cadrul evenimentelor derulate la Băile „1 Mai”, toți cei prezenți au putut să-și manifeste solidaritatea participând colecta specială organizată pentru beneficiarii Caritas Eparhial Oradea, primind totodată *Cutia de Crăciun* împărțită de asociație în toate parohiile din Oradea.

**Biroul de Presă EGCO
Mihaela CABA-MADARASI**

Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae la Chilioara

Miercuri, 6 decembrie 2023, în zi de mare de sărbătoare, peste 70 de copii, tineri și credincioși din Protopopiatul de Zalău s-au întâlnit în Parohia Greco-Catolică din Chilioara pentru a celebra Sfânta Liturghie, pentru a se ruga și se închina la moaștele Sfântului Nicolae, protectorul copiilor.

Sfânta Liturghie fost animată de copiii din Zalău, iar la sfârșitul acesteia fiecare copil a primit câte un cadou de la Moș Nicolae, ajuns aici pentru a-i întâlni pe copii.

După Sfânta Liturghie toți copiii și adulții au fost unși cu ulei sfințit de la mormântul Sfântului Nicolae din localitatea Bari, Italia.

Mulțumim tuturor celor care s-au implicat, pentru ca aceasta sărbătoare să fie o bucurie pentru toți copiii!

Pr. Vasile-Adrian POP

Concertul de colinde „Venite adoremus”

Duminică, 10 decembrie a.c., s-a desfășurat, la Biserica „Sfânta Familie” din Zalău, cea de-a douăsprezecea ediție a concertului de colinde „Venite adoremus”.

Au evoluat corurile „Sfânta Familie” din Zalău dirijat de prof. Grigore Grigoruț, Corul „Rorate”, al Bisericii Romano-Catolice din Zalău, dirijor prof. Kóvári László, Corul „Szenci Molnár Albert” al Bisericii Reformate centrale din Zalău – dirijor prof. Rácz Lóránd-Márton și grupul de colindători „Tradiții”, de la Liceul de Artă „Ioan Sima” din municipiul nostru, coordonat de prof. Titus Câmpean.

Pe lângă preșii implicați în organizarea evenimentului au fost prezenți mai mulți părinți din Protopopiatul Zalău și din Eparhia de Cluj-Gherla, parohul romano-catolic din Zalău, și un pastor reformat, concertul desfășurându-se într-o atmosferă de profundă fraternitate. A fost prezent un public numeros, biserica fiind plină și de această dată.

„Venite adoremus” este singurul concert de Crăciun organizat constant în Zalău la care participă corurile mai multor confesiuni.

Pr. Ciprian ROBOTIN

ABONAMENTE

Îi informăm pe cititorii noștri că pentru a intra în posesia abonamentului la revista **Vestitorul** este necesar ca acesta să fie achitat pe tot anul sau pe cel puțin șase luni. Abonamentul trebuie să fie plătit până cel târziu la data de **30 ianuarie 2024**.

Costul unui exemplar va fi de **2,50 lei**, cost care, pentru abonați, va rămâne același pe tot timpul anului, indiferent de eventualele modificări de preț.

Costul unui abonament va fi de **30 lei**.

Vă reamintim că modalitatea cea mai sigură de a intra în posesia revistei noastre este abonamentul.

Album omagial, la 103 ani de la moartea Episcopului Demetriu Radu

„Prin prezentul album aducem un OMAGIU unui demn ierarh al Bisericii, unui episcop care a călăuzit viața Eparhiei de Oradea Mare și a contribuit la săvârșirea istoriei poporului român. În veci să fie pomenirea lui!”: scrie PS Virgil Bercea, episcopul greco-catolic al Eparhiei de Oradea, în prefața albumului „Demetriu Radu”, lansat pe 8 decembrie a.c., la Oradea, în ziua în care s-au împlinit 103 ani de la moartea Episcopului Demetriu Radu în atentatul cu bombă din Parlamentul României.

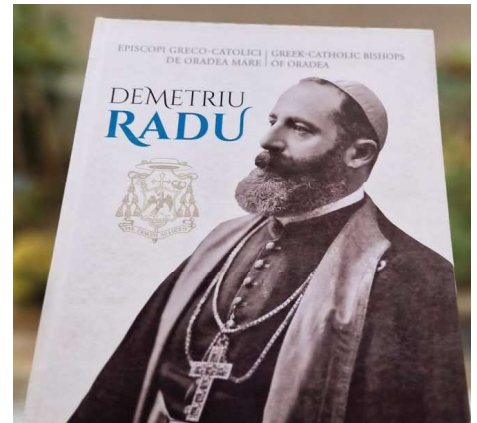
Albumul „Demetriu Radu”, publicat la Editura Primus din Oradea, este primul din seria dedicată „Episcopilor Greco-Catolici de Oradea Mare” și a fost editat în cadrul Festivalului „Francisc Hubic” 2023, la secțiunea dedicată prezentării personalităților emblematice ale Episcopiei Greco-Catolice de Oradea.

Început la 100 de ani de la moartea episcopului Demetriu Radu, albumul lansat cuprinde repere bibliografice, expuse în lumina teologiei slujirii ecleziiale de pr. prof. dr. Buzalic Alexandru, implicare episcopului Demetriu Radu în Marea Adunare Națională de la Alba Iulia și în alte evenimente majore – prezentate de pr. dr. Ciprian Robotin și o secțiune specială dedicată celui care a fost episcopul ctitoriiilor sub semnul Crucii, Demetriu Radu – realizată de doamna Rodica Indig, consilier cultural al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și coordonator al proiectului. Este un album bilingv, scris în limba română și engleză, cu o documentare vizuală temeinică, făcând accesibile tuturor fragmente din predicile ierarhului, dar și ilustrații unicate ale documentelor personale precum: carnetul de elev, fotografii din tinerețe sau scrisori papale.

Potrivit coordonatorului proiectului, în albumul omagial sunt prezente deopotrivă „imagini cu ctitoriile episcopului, în principal biserica din Rădești și Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea, care sunt clădiri emblematice, fiecare cu specificul și unicitatea ei. La Rădești, unde pictura iconostasului și cea murală a fost realizată de Octavian Smigelschi, un inovator al acelor vremuri în pictura bisericească, rămâne și astăzi un reper privind modul de reprezentare vizuală a istoriei Mântuirii într-un lăcaș de cult. Palatul Episcopal, cu toate simbolurile creștine și semnele puterii arhieresti, conține obiecte simbolice și o istorie de netrecut cu vederea”. Mitra episcopului Demetriu Radu se află în prezent la Muzeul Țării Crișurilor – Complex Muzeal, în sala dedicată Instituției Bisericii Greco-Catolice de Oradea, iar crucea episcopală în biserica din Rădești.

Despre predecesorul său, întors la Domnul acum mai bine de un secol, Preasfințitul Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, scrie în albumul „Demetriu Radu”: «În anul 1903 ajunge păstorul Eparhiei de Oradea pe care o va sluji până la sfârșitul vieții. Fie că vorbim despre guvernarea problemelor Episcopiei, fie că

privim la grija acordată vieții de credință, vieții culturale sau educației credincioșilor, D e m e t r i u Radu a marcat cultura Oradiei și a orădenilor la începutul secolului XX.

A fost un ctitor

căruia i se datorează chipul actual al orașului, caracterizat în principal de elemente ale stilului Art nouveau, prin construirea actualului Palat Episcopal, proiectat de Kálmán Rimanóczy Jr. Tot sub păstoria sa a fost reconstruit turnul Catedralei „Sf. Nicolae” din Oradea, dându-i-se forma actuală, după ce furtuna și incendiile din 1836 și 1907 au năpăstuit lăcașul de cult; a instalat Școala Normală în edificiul actual al Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” din Oradea, căruia îi construiește o aripă nouă și reînnoiește arhitectura complexului de clădiri al Academiei Teologice din Oradea în care se află astăzi Seminarul și Facultatea de Teologie Greco-Catolică. În același spirit și timp, s-a îngrijit de clădirile școlilor sau ale reședinței episcopale din Beiuș, Holod, Stâna de Vale, a zidit biserici, case parohiale și case pentru cantori-învățători, constituind din contribuția proprie și biserica din Rădești, satul său natal, pe care o va târnosi pe 17 iulie 1910.

Demetriu Radu s-a implicat în diplomația timpului încă din perioada activității sale în București, intervenind pe cale diplomatică în relațiile Regatului României cu Sfântul Scaun, a susținut drepturile românilor și a militat pentru unirea națională într-o Românie întregită. Eforturile sale și zelul apostolic i-au fost întrerupte la data de 9 decembrie 1920 prin atentatul cu bombă din Senatul României, un gest de ură făcut de teroriști de extremă stângă care curma viața unui ierarh român și prefigura perioada martiriului ierarhiei noastre și a catacombelor prin care avea să treacă Biserica Română Unită începând cu anul 1948... Avea să fie pus în cripta bisericii din satul natal, unde așteaptă învierea de obște și răsplata bine-meritată în viața veacului care va veni.

Demetriu Radu a slujit cu sfințenie și și-a pus amprenta asupra Bisericii Române Unite; a fost un ctitor care a edificat Eparhia de Oradea Mare, atât prin patrimoniul material, cât și prin tezaurul spiritual, izvorât din viața sa inspirată de Domnul. »

Biroul de Presă EGCO